

Täysistunto

Tiistai 10.5.2022 klo 14.00—17.43

3. Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistukseen liittyvän rahoituslainsäädännön muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 68/2022 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan, jolle sosiaali- ja terveysvaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 45 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskusteluun, ministeri Paatero.

Keskustelu

14.01 **Kuntaministeri Sirpa Paatero** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hyvät kansanedustajat! Kun viime kesänä hyväksyttiin niin sanotut sote-lait, eli sosiaali- ja terveys- ja pelastustoimen uudistukseen liittyvät lait, tiedossa oli jo silloin, että hyvinvointialueiden ja kuntien rahoituslakeihin tehdään vielä muutoksia ennen lakien voimaantuloa ensi vuoden alussa. Nyt tämä päivitys on tehty, ja sen lisäksi esitellään muutamia havaittuja muutostarpeita, jotka on sisällytetty tähän lakiin.

Tässä on tarpeen tehdä niitä muutoksia, jotka myöskin THL:n puolelta [Hälinää — Puhemies koputtaa] on esitetty. Suurin osa näistä muutoksista koskee hyvinvointialueiden rahoitusta. Sitä korotetaan vuosittain etukäteen seuraavalle vuodelle arvioitun palvelutarpeen kasvun mukaisesti. Siinä arvioidaan ja huomioidaan erityisesti väestön ikääntymisestä aiheutuva kasvu, ja laki päivitetäisiin tämän kasvun mukaan vuodelle 23—26 THL:n uusimpien some-mallien tietojen perusteella.

Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi, että indeksikorotus tehdään vuosittain etukäteen arvioitun palvelutarpeen kasvun mukaisesti, myöskin 25 lukien tehtävään rahoitukseen jälkikäteistarkistuksen osalta. Näin hyvinvointialueiden seuraavan vuoden rahoituksesta otettaisiin mahdollisimman tarkasti huomioon myös kustannustason nousu.

Edelleen rahoituslaissa päivitetäisiin uusimpien kustannustietojen perusteella terveyden-, vanhusten- ja sosiaalihuollon määräytyvän rahoituksen osuudet. Erityisesti sosiaalihuollon osuus on hieman kasvanut ja terveydenhuollon ja vanhustenhoidon hieman vähentynyt.

Merkittävä osuus rahoituksesta määräytyy palvelutarpeen perusteella. Palvelutarpeen painokertoimet päivitetään THL:n uuden tutkimuksen perusteella. Toukokuun alussa julkaistu uusi tutkimus tarvetekijöistä on huomattavasti tarkempi kuin aikaisemmin, ja näin rahoitus kohdentuu erityisesti niille alueille, joissa tarpeita on. Nykyisessä, tässä esitykses-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2022 vp

sä olevassa laissa tarvetekijöitä on 189, kun aikaisemmin niitä oli 50. Vanhustenhuollossa tarvetekijöitä on 63 aiemman 18:n sijasta ja sosiaalityön puolella 73 aiemman 13:n sijasta.

Lausuntokierroksen perusteella esitystä on vielä tarkennettu uudella siirtymäsäännöksellä niin, että tähän otetaan huomioon myöskin ennen koronaa ollut vuosi 19 näiden tarvetekijöiden määräytymisestä niin, että otetaan keskiarvo vuosien 19 ja 20 tuloksesta.

Eduskunta edellytti hyväksyessään lait myöskin, että THL:n tarvekertoimia tarkennetaan jatkotyössä huomioiden myöskin kustannustekijät, kuten muun muassa sosiaalihuollon kustannukset ja alueelliset kustannustekijät. Näitä kustannustekijöitä on nyt arvioitu niin olosuhteiden osalta, muun muassa palkkaerojen kohdalta, kuin muiden kustannustekijöiden osalta.

Eduskunta myöskin edellytti, että yliopistosairaaloiden huomioiminen otetaan mukaan laajempien tai korkeampien kustannusten osalta. Näitä valmisteluja on tehty, mutta tähän esitykseen emme ehtineet saada yliopistosairaalalisää valmiiksi siitä syystä, että emme saaneet niitä taustamateriaaleja. Ja lausuntokierroksen aikana tuli kritiikkiä juuri tähän kohtaan, että lausuntoaika oli liian tiukka tähän uuteen tekijään nähden, ja niin palaamme tähän aiheeseen syksyllä siitä syystä, että silloin saamme myöskin lainsäädännön, jossa määritellään yliopistosairaaloiden tehtävät, ja näin nämä annetaan yhdessä samanaikaisesti, ja tämä tulee rahoituksen osalta voimaan vuodesta 24.

Jo nyt siis käytännössä hyvinvointialueiden rahoitus perustuu kunnilta siirtyviin kustannuksiin, ei siis mitään muuta rahaa kuin ne kunnilta siirtyvät kustannukset. Mutta olemme huomioineet, että jos tässä vuoteen 24 ja sittemmin eteenpäin 23:een tulee suuria muutoksia, niin olemme varautuneet, että vuodelle 24 voidaan maksaa kertakorvaus niiltä osin, että kustannukset ovat runsaasti kasvaneet.

Kuntien osalta muutos, mikä oli tiedossa, tulee tähän. Eliikka laskennallisten kustannusten osalta on nyt saatu se prosenttiyksikkömäärä, eliikka 12,64 prosenttiyksikköä, joka leikataan kuntaverosta. Tämä on se muutos, mikä tulee kuntien talouden osalta tähän esitykseen ja nyt valmiiksi kuntien omaa budjettia seuraavalle vuodelle laadittaessa tietenkin helpottaa.

Aikataulullisesti tämä on kiireellinen esitys. Valitettavasti aika myös lausunnoille oli varsin lyhyt, mutta se johtui siitä, että saimme näitä arvioita vasta myöhemmin kuin alustavia tilinpäätöksiä kunnista saatiin, ja toisaalta saimme myös muun muassa väestötiedot vasta 30.3. käyttöömme. Mutta kun eduskunta kerkeää tämän ennen kesätaukoa käsitellä, niin hyvinvointialueet pääsevät tekemään omat budjettinsa ja sitten myöskin kunnat pääsevät näillä tiedoilla tekemään omat budjettinsa ensi vuodelle. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Sarkomaa.

14.07 Sari Sarkomaa kok: Arvoisa herra puhemies! Arvoisa ministeri, kiitos erinomaisesta esittelystä. Olette tehnyt taidolla varmasti parhaanne, mutta minun on sanottava, että käsittelyssä oleva lakiesitys on iso pettymys eikä se korjaa aluehallintouudistuksen rahoituksen valuvikoja eikä sitä keskeneräisyyttä.

Oli todella vakava virhe, että aluehallintouudistus runnottiin eduskunnassa läpi ilman että rahoitus olisi ratkaistu. Se oli virhe, joka tulee vaarantamaan monin tavoin pelastustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen palvelut ellei korjausliikkeitä ripeästi tehdä. Pelkään, että tämä kompurointi — käytän tätä sanaa — tämän rahoituslain kanssa on vain esimakua

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2022 vp

niistä ongelmista, jotka tulevat Suomen sote- ja pelastustoimen järjestelmää 2030-luvulla kohtaamaan, ellei niitä korjausliikkeitä tehdä.

On erittäin vakavaa, että tästä esityksestä puuttuvat edelleen eduskunnan edellyttämät ratkaisut yliopistosairaaloiden rahoitukseen. On pakko sanoa, että tämä on kyllä sulaa vastuuttomuutta. Miten voi olla, että näin tärkeää asiaa ei hoideta? Jos katsomme yliopistosairaaloiden tehtäviä vaativan erikoissairaanhoidon, lääketieteellisen koulutuksen ja kliinisen tutkimuksen osalta, ne ovat aivan elintärkeitä osia suomalaista korkealaatuista terveydenhuoltoa, ja on pakko kysyä: miksi hallitus vaarantaa sen toimivamman osan terveydenhuollosta? Tätä tässä kysyn. Miksi tämä jätettiin ratkaisematta? Jo eduskuntavaiheessa se olisi pitänyt olla rahoitusratkaisussa. Moni kysyy täällä salissa varmasti, miten hallitus tämän vajeen kattaa, kun yliopistosairaalalisä tästä esityksestä poistettiin, ja siirtääkö hallitus tämän rahoituksen löytymisen seuraavalle hallitukselle, kun jo nyt on todettu, että valmistelua jatketaan ja esitys tuodaan ehkä syksyllä mutta se rahoitus tulee sitten vasta 24, niin kuin niin monessa esityksessä — enkä tässä nyt viittaa vain vanhuspalvelulakiin.

Arvoisa puhemies! Kysyn myös: miksi hallitus lähti alun perin korjaamaan tätä vajetta tavalla, joka asetti yliopistosairaalakaupungit ja muut hyvinvointialueet ikään kuin vastakkain, kun koko tämän sote-esityksen tarkoitus oli todellakin se, että yhteisvoimin katsotaan koko terveydenhuoltoa ja sosiaali- ja pelastustoimea? Tarkoitus oli todellakin parantaa palveluita.

No ministeri hyvin nosti esille sen, että tämä lakiesitys sai hyvin paljon kritiikkiä lausuntokierroksella. Aikataulu oli sellainen, että vain pari päivää jäi aikaa lausua, ja taustamateriaalit eivät olleet valmiita, eli lausujilla ei ollut oikein tietoa, mihin nämä korjaukset perustuvat. Oikeuskansleri antoi aika roimat moitteet. Tämä oli todella harmillista, sillä mikä on sen tärkeämpää tällä eduskuntakaudella kuin se, että me saamme ne sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toimimaan? Eli tämä oli todella harmillista.

No, muitakin valuvikoja tässä rahoitusmallissa on, ja nostan esille oman kotikaupunkini Helsingin:

Pelastustoimen rahoitusta määrittävä riskikerroin on Helsingille Suomen pienin, vaikka Helsingissä on viidesosa kaikkein korkeimman riskin alueista. Ja mitä tämä tarkoittaa, kun tämän rahoitusmallin perusteet ovat tällä tavalla vinoutuneet? Se tarkoittaa sitä, että siirtävistä kustannuksista jää kymmenesosa korvaamatta Helsingin kaupungille. Voitte vain kuvitella, mitä se merkitsee meidän pelastustoimelle saatikka niille valtakunnallisille tehtäville, joita Helsingin kaupungilla pääkaupunkina on.

No erillISRatkaisusta Helsingissä iloitsimme, mutta se on vääntynyt erillisleikkaukseksi. Meidän rahoituksemme leikkaantuu, kuten aika lailla koko Uudenmaan. Koko uudistus heikentää verotulokertymää ja investointikykyä ja lisää Helsingin riippuvuutta valtiosta. Moni asiantuntija on kysynyt, miten käy kaupunkien elinvoiman, kyvyn investoida. Tässä on iso riski, että kun kasvun veturit hyötyvät, silloin hyötyy myöskin Suomen talous eivätkä vain palvelut. — Tässä esimerkkejä, minkä takia tämä rahoitusmalli täytyy katsoa uudestaan.

Huolta on herättänyt valtiovarainvaliokunnassa — sanon lopuksi sen — että tästä esityksestä puuttuvat kannusteet hillitä kustannuksia sillä tavalla, että palvelut turvataisiin. Puuttuu myöskin kannustin tuottaa parempia palveluita. Kysynkin: kuinka käy ihmisten palveluiden?

Sen vielä, arvoisa ministeri, sanon, että tähän sote-uudistukseen — jonka tunnette kovin hyvin ja jota olette ansiokkaasti ollut viemässä eteenpäin usealla eduskuntakaudella — läh-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2022 vp

dettiin sen takia, että peruspalvelut olisivat parempia, ja kun katsoo nyt, niin hoitotakuulakiesitystä ei näy ja emme tiedä, milloin se tulee eduskuntaan, ja terapiatakuuta ei näy. Kuinka käy niiden palveluiden? Onko kyse siitä, että näille ei ole rahaa sitten varattu, ja käykö tosiaankin niin, että koko sote-uudistus, se, että palvelut paranevat, siirtyy seuraavalle hallitukselle? Sitä moni kysyy, ja sitä minäkin tässä kysyn. Olisi ehkä perusteltua, että valtiovarainvaliokuntakin kävisi läpi tämän esityksen. Sitä puhemiesneuvosto ei esittänyt, mutta ehkä me lausumme pyytämättä tästä valtiovarainvaliokunnassa. — Kiitos. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Rehn-Kivi.

14.13 Veronica Rehn-Kivi r: Arvoisa puhemies, värderade talman! Att få till stånd en fungerande och för både kommunerna och välfärdsområdena jämlig finansieringsmodell har från första början visat sig vara svårt. Den förra regeringens modell skulle ha varit ett dräpslag för bland annat Nyland och de flesta kommunerna i landskapet. Inte heller den här modellen är på något sätt optimal men den innehåller ändå utjämnningar som i vårdreformens förverklingsskede inte ändrar på finansieringen av vården i högre grad.

Justeringarna som nu görs är nödvändiga och det är bra att behovsfaktorerna som ligger som grund för uträknandet av finansieringen av respektive välfärdsområde nu ökar. Det är viktigt att kunna rikta den områdesspecifika finansieringen enligt de verkliga förhållandena i området och enligt servicebehovet.

Siirtymäkauden tasausmallissa ja myös sen jälkeen tapahtuvassa tasauksessa tulee ottaa nykyistä paremmin huomioon meidän hyvin erilaisten hyvinvointialueiden todelliset tarpeet ja olosuhteet. Yliopistosairaaloiden toiminta ja siellä tehty pitkäjänteinen tutkimustyö ovat hoidon laadun kannalta elintärkeitä. Siksi niiden rahoituksen ei tulisi tapahtua hyvinvointialueiden kautta vaan suorana budjettimäärärahana. Jotta voimme ylläpitää sosiaali- ja terveydenhuoltomme korkeaa tasoa, tarvitsemme sille riittävän ja ennen kaikkea oikeudenmukaisen rahoituksen.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Ovaska.

14.14 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa puhemies! Jatkan myöskin tästä yliopistosairaalalalisästä, mikä nyt ei ole osa tätä lainsäädäntöä mutta mistä kuitenkin tässäkin keskustelussa jo puheenvuoroja on käytetty.

Kyllähän tämä sairaalalisä on tietysti tarpeellinen. Me nähdään jo ihan tuolla omalla seudullamme Pirkanmaallakin, että vaikka olemme erittäin vetovoimainen alue, niin satoja työntekijöitä puuttuu. Ja sillä tavalla jos saatavuusongelmat pahenevat, niin kyllä me näemme ratkaisuksi ennen kaikkea sen, että koulutus turvataan. Ja vastaavasti: jos tuottavuutta mietitään — tutkimusta, kehittämistä — niin kyllähän niillä on selvä vaikutus siihen, miten asioita voidaan tuottaa. Siksi tarvitaan juuri tämä erillisrahoitus ja sitä kautta, että sitä ei otettaisi nyt pois sitten niiltä hyvinvointialueilta, koska kaikkien hyvinvointialueiden rahoitus kuitenkin perustuu siihen tarpeeseen ja näillä on myöskin se tarve. Kun tähän nyt sitten syksyllä toivottavasti palataan, niin päästään myös siihen kiinni.

Muuten tämä lakiesitys, mikä nyt on käsittelyssä, on hyvä ja tarpeellinen. En ehkä käytäisi niin voimakasta kieltä kuin edustaja Sarkomaa, maalaamalla kaiken epäonnistuneek-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2022 vp

si. Ehkä hän luetteli osaltaan myöskin siksi niitä asioita, että hän koki, että seuraava hallitus — jossa kokoomus hänen nähdäkseen on mukana — sitten puuttuu ja hoitaa näitä asioita, mutta hän meni ehkä ajassa jo hiukan liian pitkälle.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Soinikoski.

14.16 Mirka Soinikoski vihr: Arvoisa puhemies! Pidän tämän lakiehdotuksen teknisiä muutoksia ja päivityksiä onnistuneina ja kannatettavina. THL:n tutkimustieto on jatkossakin hyödynnettävä täysimääräisesti.

Yliopistosairaalalisän suhteen aikalisä oli hyvä asia. Lausuntopalautteessa todettiin muun muassa, että yliopistosairaalalisä siirtää rahoituksen painopistettä kestävämmällä tavalla muusta palvelujärjestelmästä yliopistollista sairaalaa ylläpitäville hyvinvointialueille, joissa on edelleen myös tehottomuudesta johtuvaa kustannusten poikkeamaa. Kustannustehokkuus ja vaikuttavuus on huomioitava kaikissa rahoitusmalleissa.

Palautteessa pidettiin merkittävän, eri alueiden rahoituksen tasoa selvästi muuttavan uudistuksen lausuntoaikaa riittämättömänä ja todettiin, että se ei vastannut hyvää säädösvalmistelua tai kuulemisille yleensä asetettuja tavoitteita. Tutkimuksen, koulutuksen, kehittämisen, osaamisen ja innovaatioiden rahoitusta ei voi kattaa vähentämällä ei-yliopistollisten hyvinvointialueiden palvelutoiminnan rahoitus pohjaa. Samaan aikaan yliopistollisten sairaaloiden rahoitus on turvattava, mutta sitä ei voi tehdä keskussairaaloiden ja muiden hyvinvointialueiden kustannuksella. On hyvä myös muistaa, että koulutus- tai kehittämis-työtä tehdään myös keskussairaaloissa ja sote-keskuksissa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Heinonen.

14.17 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies, hyvät ministerit! Aluehallinto tulee jo hetken kuluttua, mutta valitettavasti valmistautuminen ei ole sillä tasolla. On iso uhka, että palvelut, jos eivät kriisiydy, ajautuvat vaikeaan tilanteeseen ensi vuoden alkupuolella — meillä jo vanhuspalvelut tällä hetkellä ovat tämän nykyhallituksen aikana menneet entistä huonompaan kuntoon, vaikka se iso tavoite oli niitä laittaa kuntoon.

Tällä esityksellä, joka tänään meillä on käsittelyssä, eivät aluehallintojen, hyvinvointialueiden, rahoitusongelmat tule ratkeamaan, ja tässä keskustelussa ehkä eniten esille on noussut yliopistosairaaloiden rahoitus, niin sanottu yliopistolisa, jonka kiittelijöihin tämän poisvedon osalta itse yhdyn. [Toimi Kankaanniemi: Oikein! — Anne Kalmarin välihuuto] Ei ole mahdollista nimittäin minun mielestäni ratkaista yliopistosairaaloiden rahoitusta leikkaamalla osalta jo muutenkin alibudjetoituja aluehallintoja. [Toimi Kankaanniemi: Juuri näin!] Esimerkiksi Kanta-Häme, Oma Häme, oma kotimaakuntani, menettäisi tämän suunnitellun esityksen myötä 11 miljoonaa euroa. Se tarkoittaisi näissä maaseutukunnissa ja kaupungeissakin rajua palveluiden alasajoa ja keskittämistä, ja toivon, että keskusta tässä pitää kiinni myös maakuntien huolesta. [Ben Zyskowicz: Edes tässä! — Anne Kalmari: Kyllä, vaikka kokoomus vaikeuttaa!]

Kysyn ministeri Paaterolta tähän yliopistolisään liittyen: Kun sanoitte, että se tulee syksyllä, niin suunniteltteko sitä edelleen tältä pohjalta, että osa aluehallinnosta joutuisi leikkausten kohteeksi sen tiimoilta, että yliopistosairaaloita rahoitettaisiin? Tämä suunniteltu malli asettaa ikävällä tavalla meidän pian aloittavat hyvinvointialueet vastakkain. Tällainen turha vastakkainasettelu näiden välillä ei varmastikaan luo hyviä lähtökohtia tämän

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2022 vp

aluehallinnon aloittamiselle ja siihen työhön, että palvelut pystyttäisiin takaamaan koko Suomessa laadukkaasti. Eli kysymys kuuluu: onko malli edelleen tämä, jossa eri hyvinvointialueet asetetaan vastakkain, osalta leikaten ja ohjaten rahaa sitten yliopistosairaaloille? [Ben Zyskowicz: Vaikka vastakkainasettelun aika on ohi!]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Multala.

14.20 Sari Multala kok: Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä todella joitakin eduskunnankin edellyttämiä asioita pyritään korjaamaan. Kuitenkin yksi tärkeimmistä puutteista — kuten ministerikin tuossa totesi — eli tämä yliopistosairaalalisää koskeva ehdotus on esityksestä nyt poistettu. Eduskunta on kuitenkin edellyttänyt, että tämä korjaus tehdään, ja näin ministeri jo lupasikin, että syksyllä esitys tänne tuodaan.

Tiedetään, että valmistelu hyvinvointialueilla on erittäin kriittisessä vaiheessa ja toisaalta siellä on äärimmäinen kiire. Ja nyt kun tämä iso osa monien hyvinvointialueiden keskeistä rahoitusta on vielä epävarmuuden peitossa, niin totta kai sen osalta herää huoli, kuinka huolehditaan tulevaisuudessa siitä koulutuksesta ja tutkimuksesta, jolla on aivan keskeinen merkitys meidän terveydenhuollossa ja ihmisten hyvinvoinnissa.

Arvoisa puhemies! Tuntuu hieman ihmeelliseltä, että kun tämä ongelma aivan ilmeisesti nousi esiin jo silloin, kun eduskunta käsitteli tätä alkuperäistä rahoitusesitystä, niin nyt hallitus on ajanut itsensä siihen tilanteeseen, että järkeviä tapoja korjata tätä ilman, että tuotte ikään kuin lisärahoitusesitystä, tuntuu olevan vaikea löytää. Muuten ajaudutaan nimenomaisesti siihen tilanteeseen, johon edustaja Heinonen tässä viittasi, että ne alueet, joilla ei ole yliopistollista sairaalaa, menettävät, kun taas sitten ne, joilla on, voittavat. Ja sitten taas toisaalta ilman sitäkään, että tätä rahoitusta löydettäisiin, on mahdoton ajatella, että nykyistä tasoa koulutuksessa ja tutkimuksessa voitaisiin taata.

Joten, arvoisa ministeri, miten ajattelitte huolehtia siitä, että jatkossa kuitenkin voimme huolehtia siitä, että meillä on edelleen huippututkimusta terveydenhuollossa, yliopistollisissa sairaaloissa ja toisaalta koulutusta, jota me niin kipeästi tarvitsemme, jotta voimme varmistaa myös työvoiman saatavuuden?

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Eestilä.

14.22 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Tämä on kyllä mielenkiintoinen kysymys. Kun hyvinvointialueet ja niihin liittyvä rahoituslaki aikanaan hyväksyttiin, niin monet ministerit ja kansanedustajat täällä totesivat, että jos tähän jää ongelmia, niihin palataan ja ne korjataan. Silloin, kun on kysymys rahasta, niin me tiedämme tasan tarkkaan — varsinkin, jos on nollasummapeli, että joltakin otetaan pois ja jollekin annetaan — että siitä tulee valtava riita ja alta häviää pois itse asia eli perustuslain 19 §, että jokaiselle on turvattava riittävä hoito ja hoiva ja terveydenhuolto, niin kuin ministerit täällä hyvin tietävät. Ja nyt me ollaan tässä tilanteessa, että meidän on vaikea korjata asiaa. Sen osoittaa tämä yliopistollisä, 136 miljoonaa, joka teidän luonnoksessanne oli. Ja totta kai ne hyvinvointialueet, joissa on yliopistollinen sairaala, kannattavat, että ne saavat lisää rahaa, ja ne vastustavat, joilta raha otettaisiin pois. Miten te oikeasti aiotte tämän ratkaista?

Koska itse tulen tuolta Pohjois-Savosta hyvinvointialueelta, jossa on Kuopion yliopistollinen sairaala, jossa on maan suurin lääkäreitten koulutus ja monta muuta tärkeää tutkimusta ja tuotekehitys- ja mitä tahansa toimintaa, niin eihän se 10 miljoonaa, mikä sinne oli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2022 vp

si ollut luvassa, riitä mihinkään. Todellinen investointitarve tällä vuosikymmenellä on yli 500 miljoonaa. Investointikyky sillä on nolla. Käytännössä, jos suomen kielellä ja yritysmaailman termeillä sanoisi, tämä hyvinvointialue Pohjois-Savossa on selvitystilassa ennen kuin se on aloittanutkaan.

Ja tässä tullaan nyt isompaan ongelmaan. Minä en ota kantaa, kuka rahaa tarvitsee. Kaikki tarvitsevat rahaa ja haluavat sitä hirveästi. Tämä koko uudistus on tehty rahanjako edellä, ja tässä ei ollut tarkoituskaan, että pitäisi se tarve edellä mennä. Jos minä luen täältä ihan viimeaikaisesta tutkimuksesta, joka on julkistettu huhtikuussa 22: ”Terveysten ja hyvinvoinnin laitos on yhdessä Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen kanssa tutkinut sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia selittäviä tekijöitä. Tutkimuksen mukaan palvelutarpeeseen perustuvaa osuutta rahoituksessa pitäisi kasvattaa merkittävästi ja asukasperusteisesta rahoitusosuudesta luopua kokonaan.” Aiotteko te noudattaa asiantuntijalausuntoa?

Tässä kävi sillä tavalla, kun alun perin otettiin noin 80 prosenttia tarveperusteista, että sehän oli aivan liian vähän, ja sehän lasketaan jo asukasperusteisesti. Eihän sitä rahaa voida muuten myöntää, jos se ei olisi asukasperusteinen. Ja kun nyt sitten pantiin lähes 15 prosenttia asukasperusteisuutta, niin tässähän on kaksi, jotka ovat jo toistensa sisällä. Koko tämä rahoituslaki minun mielestäni oli virheellinen silloin ja on nyt. Ja sitä osoittaa se, että te olette tuomassa tänne hallituksen esityksen, joka ei kylläkään sisällä sitä kaikkein tärkeintä, yliopistolisää, jonka piti olla 136 miljoonaa, mutta itse asiassa sen pitäisi olla 600 miljoonaa. Odotan kyllä mielenkiinnolla, minkälaisen esityksen te tuotte tänne syksyllä. [Sari Sarkomaa: Vai siirtyykö se seuraavalle hallitukselle?

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Guzenina.

14.25 Maria Guzenina sd: Kiitos, arvoisa puhemies! Hyvinvointialueilla valmistelut käyvät jo täydellä vauhdilla. Joillain alueilla on edetty nopeampaan tahtiin, joillain hieman hitaammin johtuen siitä, että jotkut alueet ovat ikään kuin ottaneet jo etunojaa tässä suuressa uudistuksessa. Nyt kaikki odottavat tuota vuotta 2023, kun sen maaliviivan yli pitäisi sitten kuitenkin samassa tahdissa astua, ja tämä tekee kyllä ison haasteen. Esimerkiksi Uudellamaalla Länsi-Uudenmaan alue, jolla itse olen vaikuttamassa, kyllä meilläkin on iso huoli esimerkiksi siitä, millä tavalla tämä yliopistosairaalarahoitus tullaan tulevaisuudessa järjestämään.

Sen vuoksi minä olen samaa mieltä kuin edustaja Heinonen täällä aikaisemmin [Toimi Kankaanniemi: Oikein!] siitä, että on erittäin hyvä asia, että nyt otetaan aikalisä tämän lainsäädäntökokonaisuuden kanssa, mikä liittyy yliopistosairaaloiden tehtäviin, ja katsotaan tarkkaan, mikä on se todellinen rahoituksen tarve. Suomalainen tutkimus ja opetus ovat olleet valtavan korkealla tasolla, ja on aivan luvattoman murheellista, jos me tästä korkeasta laadusta joutuisimme tulevaisuudessa tinkimään. Siksi on aivan erityisen tärkeää — kun siellä aitiossa istuu myöskin ministeri, joka on itse ollut sairaanhoitopiirin johdossa ja tuntee nämä asiat erittäin hyvin — että katsotte hyvin tarkkaan sen, että tässä ei tapahdu sellaista harha-askelta, että joudutaan sitten jälkikäteen pohtimaan, että miten tässä nyt näin pääsi käymään.

Onneksi tähän Marinin hallituksen sote-uudistukseen ei sisälly sitä kolmen miljardin leikkuria, mikä viime vaalikaudella oli sote-uudistukseen leivottu. [Toimi Kankaanniemi: Ei se ollut leikkuri!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2022 vp

Edustaja Sarkomaa täällä harmitteli sitä, että rahoitusta ei ole tarpeeksi, mutta sitten seuraavassa lauseessa hän harmitteli myöskin sitä, että tähän Marinin hallituksen sote-uudistukseen ei ole tuota leikkuria lisätty. [Sari Sarkomaa pyytää vastauspuheenvuoroa] En nyt ole ihan varma siitä, mitä edustaja Sarkomaa tarkoitti — pitääkö sitä rahaa olla enemmän vai pitääkö sitä rahaa olla alueilla vähemmän käytössä — koska leikkuri ja rahan lisääminen ovat vastakkaiset asiat. [Anne Kalmarin välihuuto]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Sarkomaa, minuutin vastauspuheenvuoro.

14.28 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olisi nyt hyvä, kun näin tärkeästä asiasta puhutaan, että sosiaalidemokraattisen eduskuntaryhmän edustajat pysyisivät faktoissa, [Maria Guzenina: Näin te totesitte!] ja kun referoitte oppositiokansanedustajan puheenvuoroa, niin kuuntelisitte tarkkaan. [Maria Guzenina: Katsokaa litterointi!] Totesin, arvoisa puhemies, että on harmillista ja vakavaa, että tässä rahoitusmallissa ei ole kannustinta pitää kustannuksia kurissa. Kustannuksia pidetään kurissa erityisesti sillä tavalla, että palvelut ovat vaikuttavia, satsataan ennaltaehkäisyyn. Sanoin, että ei ole kannustinta tuottaa parempia palveluita, ja nämä kaksi asiaa yhdessä voivat johtaa siihen, että palvelut heikkenevät ja kustannukset kasvavat. — Se, onko tässä mallissa leikkuria, arvoisa edustaja, kun kustannuksen kasvusta vain 80 prosenttia korvataan ja 20:tä prosenttia ei, asettaa alueet todella ison tilanteen eteen. Eli olisi hyvä, että te tutustuisitte tähän malliin, ennen kuin te tätä mallia kommentoitte. Näyttää siltä, että ette ole lukeutunut valtiovarainvaliokunnan mietintöä.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Rantanen, Piritta.

14.29 Piritta Rantanen sd: Kiitos, arvoisa puhemies! Hyvä, että tämä esitys nyt vihdoinkin tänne saadaan, ja tietysti on ensiarvoisen tärkeää turvata näiden hyvinvointialueiden rahoitus ja varmistaa tämän uudistuksen onnistumisen edellytykset.

On myös todella tärkeää, että alueitten valmistelua ja rahoitustilannetta seurataan tarkasti nyt mutta myös myöhemmin. Lakiesityksestä saadun palautteen perusteella tästä esityksestä yliopistosairaaloiden lisä on nyt jätetty pois, mikä on kyllä erinomaisen hyvä valinta, niin kuin täällä on moni jo kertonutkin. Lausuntoaikaa on aiheellisesti kritisoitu, ja hallitus on siihen nyt reagoinut, niin kuin kritiikki on sitä vaatinutkin.

Yliopistosairaaloilla on nykyisenkin järjestämislain mukaan oikeus laskuttaa hyvinvointialueita, ja rahoitus olisi osittain päällekkäistä, eikä se ainakaan lisäisi avoimuutta. Yliopistosairaaloissa on jatkossakin erillistä rahoitusta tutkimus-, koulutus- ja innovaatiokuluihin aivan erillisiltä momenteilta, mikä onkin tärkeää.

Omassa maakunnassani Keski-Suomessa on oma erityinen asema keskussairaalalla, mikä ei nyt rahoituksessa näy. Keskussairaala toimii hyvin laajalla repertuaarilla, ja tutkimuksella ja kehityksellä on tavallista suurempi osuus verrattuna moniin muihin keskussairaaloihin. Tällaiset laajemmat tehtävät olisi huomiotava rahoituksessakin ja etenkin, kun on tiedossa, että Keski-Suomella on tahtoa tehdä entistä syvempää yhteistyötä Kuopion yliopistollisen sairaalan kanssa esimerkiksi lääkärikoulutuksessa.

Tämän muutoksen jälkeen on joka tapauksessa hyvin tärkeää seurata myös sitä, kuinka kunnat selviävät jäljelle jäävistä lakisääteisistä tehtävistään, ja on pidettävä huoli siitä, että kaikissa maakunnissa on jatkossakin mahdollisuus kehittää toimintaa, ei vain ylläpitää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2022 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kankaanniemi.

14.31 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Koulutus ja tutkimus yliopistotasolla kuuluvat opetus- ja kulttuuriministeriön alalle mielestäni kaikilta osin. Siksi on erittäin hyvä — ja kiitän ministeriä — että tämä esitys, joka meillä on nyt käsittelyssä, ei sisällä yliopistosairaaloiden ylimääräistä rahoitusta.

Niin kuin viestitin ministerille, todellakin se malli, että tämä rahoitus siirretään sinne yliopistopuolelle eli opetus- ja kulttuuriministeriön puolelle, on oikeudenmukainen ja tasapuolinen. On täysin kohtuutonta, että esimerkiksi Keski-Suomen hyvinvointialue joutuu menettämään rahoituksestaan 17 miljoonaa vuosittain pysyvästi näille muutamille muille hyvinvointialueille tämän takia. Emme sitä missään tapauksessa hyväksy. Täytyy muistaa, että yliopisto ja yliopistollinen sairaala tuottavat paikkakunnalle sijaintikuntaetuna huomattavat lisätulot, siis henkilöstön kautta, hankintojen kautta ja monen muun kautta. Mielestäni nämä pitää ottaa huomioon ja tehdä sellaiset laskelmat, jotka perustuvat faktoihin. Tämä esitys, joka oli pohjana tässä, jonka hallitus — kiitos vain — otti pois tästä esityksestä, ei perustunut riittäviin selvityksiin. Ei ole edes julkaistu niitä selvityksiä, joihin se alustava ajattelu pohjautui. Ehdottomasti pitää ottaa ne selvitykset ja tiedot, faktat, pohjaksi ja sen jälkeen tehdä siitä esitys. Kysynkin ministeriltä: aiotteko näin toimia tässä kesän aikana ja syksyllä tuoda esityksen, jonka ministeri Honkonen hoitakoon sitten kuntoon sillä osin, että opetus- ja kulttuuriministeriön tiedepuoli tämän vastuun ottaa näistä yliopiston koulutus- ja tutkimustehtävistä myös sairaanhoidon, terveydenhuollon osalta?

Arvoisa puhemies! Tämä esitys muutoin on paikallaan, ja ymmärrän sen kiireen, minkä ministeri kertoikin. Tiedot, esimerkiksi kuntien tilinpäätökset, tulivat vastikään, ja toisaalta tämä esitys täytyy saada ennen kesää vietyä läpi täällä, jotta kunnat ja hyvinvointialueet tietävät, mikä on niiden rahoitus tulevaisuudessa. Ja tässä mielessä on kiitokset annettava, että näin on, mutta kyllä se lausuntoaika — pääsiäisen aikaan kaksi päivää — oli tietysti aivan kohtuuton, ja juuri sen tähden esimerkiksi tämä yliopistorahoitus oli todella tärkeää jättää tästä pois. Muutoin tämä koko hyvinvointialuerahoitus on otettava kyllä tarkkaan seurantaan ja tehtävä siihen ne korjaukset, jotka eteen varmasti tulevat tässä hyvin pian, koska rahat eivät riitä.

Puhemies Matti Vanhanen: Ministerit saavat kohta vastata. — Edustaja Holopainen, Mari.

14.34 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Tässä on käsillä erittäin suuri asia. Kuten tiedetään, sote-rahoituksen osuus valtion menoista on erittäin merkittävä, ja jokainen kertoimen muutos aiheuttaa myös suuria muutoksia alueiden välillä.

Tiedetään toki, että tämän mallin haasteena on se, että tässä jatkossa kaikki alueet tulevat varmasti pitämään huolta omasta rahoituspohjastaan, mutta olisi tärkeätä, että nähdään myös yhteinen etu ja se, että yliopistosairaalat palvelevat ihan jokaista suomalaista. Siksi niillä on niitä erityistehtäviä, jotka maksavat enemmän, ja on aivan kestävämpiä, jos niiden erityistehtävien rahoitusta ei huomioida. Ja jos Suomi taantuisi tutkimuksen ja lääketieteellisen kehityksen osalta, sillä on totta kai koko Suomelle taloudellisia vaikutuksia ja myöskin merkittäviä terveydellisiä haittoja. Toivon, että tämä pidetään mielessä: vaikeiden sairauksien hoitamisen kulut ovat varmasti isompia. Syöpätutkimukseen täytyy varata

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2022 vp

rahaa, ja siitä hyöttyy lähes jokainen suomalainen, että meillä on valmius vastata myös vaikeisiin tapauksiin.

Totta kai kehittämiseen kannattaa satsata myös muilla alueilla, mutta ehkä meillä on joku malli kuitenkin siellä taustalla, että joitain tehtäviä on jaettu eri yliopistosairaaloille. On ollut myös sitä kritiikkiä, että jopa tämä aluemalli on aika pirstaleinen.

Totta kai olisi hyvä, että kannustinmalli olisi siihen sisällytetty. Sitähän esitti suurin osa asiantuntijoista, että saataisiin joku pienikin verokannustin tähän rahoitusmalliin mukaan. Tässä käydään tätä kädenvääntöä jatkuvasti, ja pidän vähän ikävänä sitä, jos ajatellaan, että ei oteta sitä sitten annettuna, että tämä on nyt sellainen malli, jossa jos jossain raha lisääntyy, niin se todennäköisesti jossain vähentyy, ja että pidetään näitä jo ikään kuin annettuihin, saavutettuina tasoina, vaikka sitten kuitenkin tiedetään, että tähän joudutaan tekemään jatkossakin muutoksia ja että eduskunta on sitoutunut siihen, että tämä yliopistosairaaloiden kysymys hoidetaan.

Sen lisäksi meidän on täysin mahdollista katsoa, mitkä kulut aiheutuvat esimerkiksi kiinteistöistä, mitkä ovat kuluerot palkoissa. Tästä on dataa kyllä: meillä on tilinpäätöksiä. Kyllä tämä tieto saadaan. Sinne on pystytty saamaan myös erilaisia alueellisia ker-toimia, etäisyyskertoimia, jotka ovat näitä alueellisia eroja, mutta meillä ei ole huomioitu esimerkiksi korkeimpia kiinteistökuluja tässä rahoitusmallissa, ja tämä on merkittävä epä-kohta tässä tällä hetkellä.

Jos tämä tarvekerroinmalli olisi täydellinen, niin sittenhän se varmasti toimisi, mutta me tiedetään, että se on edelleen karkea arvio, ja siellä täytyy olla myös tämä asukasluku. Täs-sä on vielä erittäin paljon kehitettävää, ja toivon, että tämä yliopistosairaalakysymys rat-kaistaan mahdollisimman pian.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kalmari, sen jälkeen ministerit.

14.37 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Mielestäni on tärkeää, että kuulim-me täällä kokoomuksen linjan, ja on tärkeää, että se viesti viedään sinne maakuntiin, kaik-kiin niihin muihinkin maakuntiin, jotka eivät ole yliopistosairaalamaakuntia. Eli kokoo-mus, joka alusta lähtien halusi keskittää erikoissairaanhoidon pelkästään erä-alueitten suuriin yksiköihin, taistelee siitä asiasta nykyäänkin. On eittämättä todella tärkeää, että yli-opistosairaalat saavat rahoituksensa, mutta kun tämä uudistus tehtiin ja rahoitusta haettiin, niin totta kai se rahoitus sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä pitää mennä siten, että valtaosa rahoituksesta tulee sosiaali- ja terveystalouden tarpeen, sen käytön, mu-kaan. Mielestäni on pelkästään oikeudenmukaista, että sinne, missä tarve on ollut ilmeinen eikä sitä ole pystytty hoitamaan edes tähän asti juuri millään lailla, nyt menee vähän enem-män rahaa, että se tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus Suomessa saadaan järjestettyä.

Mielestäni tässä on käyttänyt edustaja Guzenina esimerkiksi erittäin rakentavia puheen-vuoroja siitä, että näitä asioita pitää sovittaa yhteen ja rahoitusta varmaan jostain löytää, mutta ei se voi olla niin, että niiltä heikommilta alueilta, jotka eivät saa kuin 80 prosenttia sen palvelutarpeen mukaan nykyään, vielä otettaisiin pois. Tässä on itse asiassa on jo näis-sä työterveyshuollon piirissä olevien, terveitten ihmisten hyväksi aika paljon annettu, kun tätä ei täysmääräisesti jaettu, sataprosenttisesti, sillä periaatteella. Joten toivon voimia ja viisautta sovittaa nämä eri näkökulmat yhteen, mutta heikommilta alueilta ei saa leikata.

Kiitoksia tästä työstä, ministeri, että ette vienyt keskeneräistä lakia voimaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2022 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Paatero, kolme minuuttia.

14.39 Kuntaministeri Sirpa Paatero: Arvoisa herra puhemies! Ihan ensin täytyy sanoa siihen epäilyyn, etteikö valmistelu etenisi, että me käymme viikoittain läpi kaikkien alueiden tiedot, missä valmistelussa mennään, ja kiitos eduskunnan myöskin niihin haasteisiin esimerkiksi ict-rahoituksen osalta lisätalousarviossa saatiin lisää rahoitusta ja se kohdennettiin juuri niille alueille, joilla ei ollut mitään pohjaa tehtynä, jotta saatiin kirittyä kiinni. [Maria Guzenina: Siitä kiitos!] Monissa muissakin kohdissa viikoittaisissa käytännöissä katsomme, miten kiinteistökysymykset, miten ict-kysymykset, miten kaikki järjestelmät muuten saadaan hoidettua, eli mikä valmistelu etenee. Työtä on paljon — sitä ei käy kiistämisen — työtä on paljon, mutta sitä tehdään.

Hieman tähän kritiikkiin, että rahoitusta ei ole ratkaistu: Rahoitus on ratkaistu siinä lakipaketissa, joka täällä eduskunnassa hyväksyttiin. Silloin jo tiedettiin, että näihin määritelmiin tulee tarkennuksia THL:n määritelmien mukaisesti — silloin jo tiedettiin, se oli sovittu, koko porukalla täällä eduskunnassa oli päätetty, että olosuhdetekijöiden, tarveperusteiden ja asukasperustaisuuden prosentit ovat ne, mitkä olivat siinä laissa, mutta siellä siellä tehdään tarkennuksia. Tämä on se laki, joka tänään täällä on käsittelyssä, ja sen te saatte nyt sitten käsiteltäväksi valiokunnissa.

Huomioita muun muassa pelastustoimen riskikertoimeen: Pelastustoimi on omassa päätöksenteossaan käynyt — juuri tuli sisäministeri sisään saliin — itse allokoanut sen osuuden eri riskiperusteisesti. Se ei ole mitenkään poliittisesti sote-ministeriryhmän allokoimaa, jotenka voidaan kysyä tai käydä läpi ne perusteet, millä sitten pelastustoimi on keskenään käynyt riskiperusteisuuden sieltä läpi.

Tähän kysymykseen näistä olosuhdetekijöistä, niin kyllä, meillä on nyt tätä VATTin sekä THL:n uusinta tutkimusta, jota ei tässä ole vielä huomioitu. Siellä yksi asia oli tämä yliopistorahoitus, mutta siellä oli muitakin. Siellä oli myöskin muutoksia, ei vain tähän tarve- ja asukasperusteisuuteen, vaan siellähän oli esityksiä myöskin muihin olosuhdetekijöihin, syrjäisyyteen tai monikielisyyteen ja moneen muuhunkin asiaan, eli me saamme perehtyä niihin vielä uudemman kerran, onko niihin tarvetta mennä, mutta se ei ollut ihan helppo paletti muuttaa vain yhtä kohtaa, vaan pitää katsoa sitä kokonaisuutena.

Sitten vielä kerron teille nyt jo valmiiksi tässä, että kun tässä mennään eteenpäin, niin meillähän tulee vielä alueille käytäväksi läpi muun muassa investointeihin liittyvä velanotokyky. Sitä arviota tehdään tässä kesän aikana, eli kaikki kaikkien alueiden kanssa käydään tämä asia läpi. Ensi vuosihan aloitetaan sillä rahalla, mikä kunnista siirretään, ja ilolla tervehdin sitä ajattelua, jos kaikki ovat sitä mieltä, että kehyksestä tai kehyksen ulkopuolelta löytyy lisää rahoitusta tähän yliopistosairaalalisään. Mielelläni näen semmoisen tahtotilan koko eduskunnalta, että jostakin semmoinen ylimääräinen rahoitus löytyy, mutta voi olla, voi olla, kun julkisen talouden suunnitelmassa ei tähän mennessä ole ollut erillistä rahoitusta tälle puolelle, että pitää katsoa, mikä summa se on ja mitä kautta se sinne alueille sitten tulee. Tiedätte kaikki, että tälläkin hetkellä maksetaan niistä palveluista, mitä yliopistosairaalat tekevät, ja maksun suorittavat sairaanhoitopiirit. Kuinka paljon tämä kattaa jo niistä kustannuksista? Nämä mallit on tässä katsottava.

Kollega Lindén jatkaa lainsäädännöstä tehtäviin.

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Lindén, kolme minuuttia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2022 vp

14.43 Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Ihan ensimmäiseksi haluan todeta, että on ollut ilo kuunnella erittäin asiantuntevaa keskustelua tästä sinänsä aika vaativasta asiasta.

Tässä on taustalla se, että silloin kun sote-lait hyväksyttiin, eduskunta hyväksyi samalla useita lausumia, ja nyt erityisesti kaksi lausumaa ovat sellaisia, joilla on ollut vaikutusta tähän asiaan.

Toinen koski sitä, että näitä tarvetekijöitä pitää vielä tarkentaa. Erityisesti oltiin huolissaan siitä, ovatko ne sosiaalipalveluiden osalta riittäviä, ja niin kuin tässä kuultiin, nyt meillä on itse asiassa kaksi ja puoli -kertainen määrä niitä tarvetekijöitä, eli se paljon tarkemmin heijastelee nyt sitä alueen todellista tarvetta. Se on itse asiassa tämän lakimuutoksen suurin sisältöasia.

Toinen koski sitten yliopistollisten sairaaloiden ja erityisesti opetuksen ja tutkimuksen rahoitusta. Moni varmaan ajatteli — itsekin ajattelin silloin — että sen tärkein budjettimentti on niin sanottu VTR-rahoitus, valtion rahoitus tieteelliseen tutkimukseen. No, sen osuushan on tietysti kovin pieni. Se nousi nyt viidellä miljoonalla eurolla, joka on prosentuaalisesti 20 prosentin nousu 30 vuoden voi sanoa laskun jälkeen, mutta kokonaisuudessaan on kysymys siitä, että yliopistollisissa sairaaloissa siinä arkisessa työssä, missä koko aika opetetaan ja tutkitaan, tietty osa kustannuksista kohdentuu käytännössä opetukseen ja tutkimukseen, ja sen takia yliopistollisten sairaaloiden niin sanotut kuntalaskutushinnat ovat keskimäärin noin viisi prosenttia kalliimmat kuin muiden keskussairaaloiden.

Edustaja Eestilän puheenvuorossa oli tärkeitä lukuja, minkä ilolla panin merkille. Tapsin itse kaikkien yliopistosairaaloiden edustajat perjantaina 30. huhtikuuta, ja olivat vielä yliopistojen edustajat etänä mukana. Siinä tuli esille tämä 600 miljoonaa euroa, jonka nyt ainoana tässä edustaja Eestilä mainitsi, ja mikä se on? No, se oli se heidän itsensä oma arvio, mitkä olisivat opetuksen ja tutkimuksen ikään kuin kokonaiskustannukset, mutta kun itse totesin ja kysyin heiltä, että tuohan vastaisi yli kymmentä prosenttia kuntalaskutushinnoissa — kun itse olen oppinut, että se ero on noin 5 prosenttia — niin se johtui siitä, että opetuksessa ja tutkimuksessa on myös yllättävän paljon tuloja; esimerkiksi lääketehtailta saadaan kalliita lääkkeitä siinä vaiheessa kun niitä tutkitaan. Sillä tavalla se kokonaisnettovaikutus ei ole sitten sitä 600:aa miljoonaa, vaan siinä vaiheessa arvioitiin, että se olisi ollut noin 350 miljoonaa. Se olisi ensin poistettu kaikilta hyvinvointialueilta ja sitten kohdennettu takaisin niille hyvinvointialueille, joiden alueella on yliopistollinen sairaala, jolloin itse asiassa nettovaikutus olisi ollut se noin 130 miljoonaa. Mutta todettiin, että tämä on epäoikeudenmukainen ratkaisu ja että esimerkiksi meillä hyvinvointialueet ovat kovin erisuuruisia, jolloin ehkä asukasluku ei ole edes oikea tapa kohdentaa takaisin rahoitusta.

Tässä olisi monta kohtaa, mutta lopetan, kun aika on käytetty.

Eli tämä tulee uudelleen, ja samassa yhteydessä sitten määritellään yliopistosairaaloiden tehtävät.

Puhemies Matti Vanhanen: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 14.47.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2022 vp

Asian käsittelyä jatkettiin kello 17.01.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 3 käsittelyä. — Keskustelu jatkuu. Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

17.01 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistamiseen liittyvän rahoituslain muuttamiseksi. Laki on aivan valtavan tärkeä, koska olemme jo tehneet tämän päätöksen hyvinvointialueiden perustamisesta Suomeen, ja nyt sitten on käsittelyssä se, miten saataisiin tämä rahoitus näillä alueilla toimimaan ja järjestymään lainsäädännön pohjalta. Pohjois-Karjalalle tämä esitys ei sinänsä ole rahallisesti hyvä. Tämä on paremminkin keho muutamien tosiasioiden valossa, joita haluan teille, arvoiset Suomen kansanedustajat, tuoda nyt esille.

Pohjois-Karjalan maakunnassa sote-uudistuksen vaikutus tulee olemaan hyvin haitallinen. Koko maahan on laskettu sosiaali- ja terveyspalveluiden tarpeiden mukainen rahamäärä, jolla tulevan hyvinvointialueen palvelut alueella järjestetään. Palvelujen tarpeeseen perustuva laskentatapa on sinänsä perusteltu, mutta tämä tarvevakioinniksi sanottu rahoituspohja on meille hyvin monimutkainen ja Pohjois-Karjalalle ongelmallinen. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle tarvittaisiin tasavertaisen rahoituksen saamiseksi nyt esitetyn laskelman lisäksi 90 miljoonaa euroa lisää rahaa, mikä on 560 euroa asukasta kohti. Tällä lisäyksellä Pohjois-Karjala saisi oikeudenmukaisen, yhtä suuren rahoituksen kuin muutkin hyvinvointialueet. Rahoituksen tulee perustua oikeudenmukaisuuteen ja alueen palvelutarpeeseen. Lailla on määritelty ne palvelut, jotka hyvinvointialueella järjestetään asukkaiden käyttöön.

Siirtymätasausjärjestelmän takia Pohjois-Karjala menettää hyvinvointialueen ensimmäisenä toimintavuonna rahoitusta 90 miljoonaa euroa. Siirtymätasauksen takia tuo rahoitusvaje pienenee vuosittain niin, että vuonna 2029 tuo vaje on enää 60 miljoonaa euroa vuodessa. Tämä tarkoittaa sitä, että tämän seitsemän toimintavuoden aikana, mitkä liittyvät näihin vuosiin 23—29, Pohjois-Karjala menettää sote-rahoitusta muihin alueisiin verrattuna hieman yli 500 miljoonaa euroa. Ja voitte vain kuvitella, että Pohjois-Karjalan maakunnassa, joka, kuten tiedämme, on pinta-alaltaan iso ja harvaan asuttu alue, tällainen rahoitusvaje tulee johtamaan ylipääsemättömiin vaikeuksiin. Se on itse asiassa maakunnan asukkaiden kannalta jopa vaarallinen, koska, kuten tiedämme, meillä Pohjois-Karjalan hieman alle 160 000 asukkaan maakunnassa on paljon vanhusväestöä, paljon hoitoa tarvitsevia ihmisiä, ja ei voi olla sellainen lähtökohta Suomen eduskunnalla, että tällainen maakunta jätetään ikään kuin omien ongelmien kanssa yksinään valtaviin rahoitusvajeisiin.

Pahoin pelkään, että tuo yli 500 miljoonan euron rahoitusvaje, joka tällä rahoituslailla syntyy, ellei sitä nyt valiokuntakäsittelyn aikana muuteta, johtaisi siihen, että reuna-alueilta terveyskeskuksia tullaan panemaan kiinni ja palvelut keskittyvät sinne maakuntakeskukseen. Sitä päivää ei saa tapahtua. Meillä on selvä päätös siitä maakunnassa. Siun sotehan on harjoittanut jo etukäteen tätä tulevan hyvinvointialueen toimintaa yhteisenä kuntayhtymänä, ja se on taannut sen, että jokaisessa kunnassa on terveyskeskus ja siellä ne asianmukaiset palvelut saatavilla. Toki meillä on ongelmia sen suhteen, saadaanko osaavaa työvoimaa, mutta se on ihan oma eri asiansa, vaan jos ei rahoja saada sinne niin se on ihan varma, että ei saada työvoimaakaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2022 vp

Tämän takia toivon, arvoisa puhemies, että tähän rahoitusvajeeseen Pohjois-Karjalan osalta ihan aidosti puututaan, koska nyt jos tämä tehdään seitsemälle vuodelle, vuodesta 23 alkaen vuoteen 29 saakka, niin Pohjois-Karjalan maakunnan sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut sen jälkeen joutuvat aivan ylivoimaisiin vaikeuksiin.

Arvoisa puhemies! Tähän liittyy sitten myös tämä palkkaharmonisaatio. Siun sote itsensä kuntayhtymänä on tätä palkkaharmonisaatiota jo toteuttanut, ja nyt pitää toimia tässä rahoituslain käsittelyssä niin, että tämä palkkaharmonisaatio hyvitetään niin, että se menee valtion rahoista kaikille tasavertaisesti, koska nyt ne palkkaharmonisaatorahat, mitä kunnilta on jo tähän saakka kerätty, aiheuttavat sen, että jos se vielä loppuun viedään, niin meillä menee kaksi kuntaa tai kolme kuntaa Pohjois-Karjalan maakunnasta nurin. Se on niiden kuntien osalta loppu sitten. Elikkä kyllä valtion pitää tämä asia hoitaa niin kuin muissakin maakunnissa hoidetaan, että valtio hoitaa sen palkkaharmonisaation tyylikkäästi loppuun ja kantaa siitä aiheutuvat kustannukset. Ei voi olla niin, että Pohjois-Karjalan maakunta ja muutama muu hyvinvointialue joutuu ylivoimaisiin vaikeuksiin pelkästään sen takia, että he ovat aktiivisesti omaa sosiaali- ja terveydenhuoltoa toteuttaneet ja sitä kautta palkkaharmonisaatiota oma-aloitteisesti, itsenäisesti eteenpäin vieneet. Ei siitä saa rangaista, siitä pitää palkita.

Lopuksi, arvoisa puhemies, toivon vielä sen, että nyt kun tätä pitkään, pitkään valmisteltua sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistamista on tehty, niin meidän pitää Suomen kansanedustajina pitää huoli siitä, että joka ainoassa Suomen maakunnassa, joka ainoalla Suomen asukkaalla, olkoon hän sitten Utsjoella tai Hankoniemen kärjessä asuva ihminen, on suurin piirtein oikeus yhtäläisiin sosiaali- ja terveystaloudellisiin palveluihin ja pelastuspalveluihin.

Varsinkin nämä pelastuspalvelut, arvoisa puhemies, korostuvat pitkien välimatkojen maakunnassa. [Petri Huru: Juuri näin!] Jos jollain kotikylässäni Hattuväärassa asuvalla ihmisellä on vaikka sydänoireita, niin siinä tarvitaan hyvin osaava pelastuspalvelu ja hyvin nopeasti liikkuvat autot, joilla pääsee sinne antamaan ihmisille apua nykyaikaisilla välineillä, koska kannattaa muistaa kaikkien Suomen kansanedustajien sekin, että nykyiset pelastuspalvelussa käytettävät ambulanssit ovat tavallaan, en sano pieniä tehohoitoyksiköitä, mutta sanotaan, että erittäin pitkälle varusteltuja laitteiltaan, niillä pystytään ottamaan sydänfilmit ja monet muut asiat ja auttamaan siinä ihmistä paikan päällä ja samalla keskustelemaan lääkärin kanssa, mikä on potilaan oikea tilanne.

Mutta jos meillä rahoitus menee tällä keinoin niin kuin se Pohjois-Karjalaa koskien on menossa, niin tähän pitää tulla eduskunnan päätöksellä muutos, tämä ei voi mennä näin. Ei pientä maakuntaa, jolla on pitkät välimatkat, paljon vanhuksia, paljon hoitoa vaativia ihmisiä, hoitoa tarvitsevia ihmisiä, saa heittää yksin ongelmien kanssa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hyrkkö poissa, edustaja Eestilä poissa. — Edustaja Essayah, olkaa hyvä.

17.08 **Sari Essayah kd:** Kiitoksia, arvoisa puhemies! Todellakin tässä rahoituslain, voisi sanoa, paikkauksessa nyt ei päästä oikeastaan kiinni niihin isoihin kokonaisuuksiin, joita tämä sote tulee kaiken kaikkiaan vielä korjaussarjana tarvitsemaan. Tässä lähinnä nyt parsitaan niitä asioita, mitkä jo tähän mennessä, kun tuolla alueilla on lähdetty toimeenpantamaan lainsäädäntöä, on havaittu, mitkä asiat vaativat selkeästi korjaamista. Tässä palvelutarpeen kasvussa ja rahoituksen sitomisessa siihen on totta kai se pohja ihan järkevä ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2022 vp

ymmärrettävä ja siellä se, että huomioidaan ikääntyminen, ja myöskin indeksikorotukset. Tämä on tietysti tärkeää tällaisina aikoina, kun kustannukset koko ajan hurjaa vauhtia nousevat, ja siinä tietysti ennen kaikkea inflaatiopuoli, mutta sitten olen miettinyt sitä, ollaanko tässä rahoituksessa varauduttu siihen, että kun sairaanhoitopiirien velat ja vastuut siirtyvät sellaisenaan hyvinvointialueille, niin myöskin sitten ne korot, mitkä näihin lainoihin sisältyvät, tulevat sinne hyvinvointialueille. Elikkä luulen, että jos korkotaso jatkaa nousuaan, niin hyvinvointialueilla tullaan siihen tilanteeseen, että rahoituksessa iso osa tai huomattavasti suurempi osa kuin alun perin on laskettu joudutaankin sitten näitten lainojen korkoihin käyttämään.

Sitten nämä tarvetekijät, jotka ministeri täällä aiemmin päivällä mainitsi: Se, että näitä tarvetekijöitä on nyt huomattavasti enemmän, on totta kai hyvä asia, mutta voisi sanoa, että kaikkein suurin puute, mihin tässä ei nyt puututtu ja olisi pitänyt puuttua, on tämä väestökertoimen osuus. Väestökerroin on 14,6 prosenttia tässä, ja se on liian suuri. Viime kaudella Sipilän hallituksen sote-esityksessä, joka täällä talossa pyöri, tuo väestökerroin oli pienempi, ja tämä väestökerroinhan nimenomaisesti, niin kuin tuossa edustaja Hoskonen edellä kuvasi, sellaisia alueita, jotka menettävät väestöään, jotka ovat vähäväkisiä, rankaistaa. Useimmiten näillä alueilla on myöskin ihmisiä, jotka ovat ikääntyneitä ja sitten myöskin sairastavat enemmän, jolloin sitten tämä väestökerroin vielä ikään kuin tuplana tuo tämän rahoituksen riittämättömyyden näitten alueitten kohdalla. Siinä mielessä voisi sanoa, että tämä väestökertoimen painoarvon tiputtaminen on yksi keskeisimpiä asioita, mikä tuossa soten korjaussarjassa on tulevalle hallituskaudella saatava aikaiseksi.

Toinen on myöskin sitten se, että on huomioitava tämä palkkaharmonisaatio, mikä tässä on kokonaan puuttunut, ja sitten jos ajatellaan, että tälläkin hetkellä käydään näitä neuvotteluita palkkatasosta, niin korotukset ja muut vastaavathan puuttuvat kokonaisuudessaan tästä.

Siinä mielessä voi sanoa, että tästä paikkauksesta olisi odottanut jo vähän enemmän, mutta näillä on nyt mentävä eteenpäin, ja uskon, että meillä [Puhemies koputtaa] tämän vuoden aikana hyvinvointialueilla nähdään, miten paljon tuossa sote-rahoituksessa on korjattavaa, [Puhemies: Kiitoksia!] ja toivon mukaan sitten tulevalle hallituksella on mahdollisuus ne korjaukset tehdä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Huru, olkaa hyvä.

17.11 Petri Huru ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Täällä aiemmin tänään jo puhuttiin tästä sote- ja pelastustoimen rahoituksen uudistamisesta. Ministeri Paatero sanoi pelastustoimen rahoituksen tulevan riskiperusteisesti, mitä varmasti tapahtuukin, mutta kun katsoo taulukkoa, niin siellä on kyllä myös tasattu asukasperusteista maksuosuutta eri alueiden kesken. Kun me tiedämme jo, että rahoitusvaje pelastustoimessa on yli 80 miljoonaa euroa, niin toivottavasti hallitus ottaa myös tämän huomioon.

Kuten edustaja Hoskonen tuossa äsken totesi, varsinkin harva-alueilla myös palveluiden saatavuus on kyettävä turvaamaan. Sen lisäksi, että turvataan palvelut, tarvitaan myös pelastajia. Kaksi ja puoli tuhatta vuoteen 30 mennessä on tarve. Kuopion kyky kouluttaa on noin 120 pelastajaa vuodessa. Siihen tulevat Helsingin oppilasmäärät päälle, mutta se ei vielä kata koko tarvetta. Toivottavasti hallitus ottaa rahoitusta tarkistaessaan huomioon nämä ja myös sen, että jos tämä on yleiskatteista, niin kuin on puhuttu, pitäisikö osa rahoituksesta myös korvamerkitä palveluiden tuottamiseen. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2022 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Eskelinen, olkaa hyvä.

17.13 Seppo Eskelinen sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Hoskonen aika hyvin ja värikästä kuvasi Pohjois-Karjalan tilannetta. Kyllähän silloin uudistuksen alussa harmitti tämä ratkaisu, ja sillä 356 eurolla — kumminkin mediaania halvemmin — tuotamme minusta laadukkaat palvelut, ja se tasausraja jäi nyt sinne 200 euroon. Siitä tietysti nyt sitten kärsitään, ja se rahoitus sitten vuonna 2025 rupeaa meidän osaltamme hiukan korjaantumaan. Mutta lähtökohta on hirmu, hirmu hankala meillä. Itsekin olen samaa mieltä, että näissä kriteereissä on nyt menty parempaan suuntaan. Tämä väestökerroin täällä on tämä ongelma, joka rankaisee monia alueita. Siihen kyllä jatkovalmistelussa on syytä nyt sitten tarttua kiinni.

No, sitten tämä palkkaharmonisointi: Luulen, että Siun sotea ei olisi perustettu, jos olisi tiedetty, että tämä jääpi kuntien hoteille. 60 miljoonaa on meillä vielä tehtävää ja kuntarahalla, ja se käytännössä tarkoittaa — arvio omistajaohjauksesta — että kuusi Pohjois-Karjalan kunnista joutuu välittömästi kriisimenettelyyn. Ja näin ei voi olla. Ihmettelen, että ne alueet, mitkä aiemmin perustettiin, eivät ole tästä barrikadeille porukalla lähteneet. Joku korjausliikkeen tähän on tehtävä.

Meillä on harmonisointia tehty jo vuodesta 2019 lähtien, yli toistakymmentä miljoonaa, ja sitä ohjelmaa jatketaan. Mutta nyt, jos vielä tulee sitten kaiken kaikkiaan nelisenkymmentä miljoonaa todennäköisesti alijäämiä, jotka kunnat kattavat, siis 100 miljoonan potti tulee siinä vaiheessa, kun hyvinvointialueet aloittavat. Kunnat ovat kattaneet ja ovat ihan lainsäädännön mukaan valmiita kattamaan sen alijäämän, ei siinä mitään, ja siihen on varauduttukin. Mutta kun tulee tämä palkkaharmonisointi päälle, niin ei tämä kyllä näin voi mennä. Minusta tässä nyt sitten pitäisi tähän asiaan palata.

Se on oikeudenmukaisuuskysymys, että aloittaneet alueet hoitavat kuntarahalla ja todennäköisesti vuonna 2023 aloittavat alueet hoitavat sitten valtion rahalla sen palkkaharmonisoinnin. Näinhän se tapahtuu. Tässä asiassa ei ole mitään oikeudenmukaisuutta. Vähän harmittaa, kun tätä ei oteta kuuleviin korviin. Olen itsekin aika monen kanssa jutellut ja toivonut, että tässä nyt sitten edes jotain tehdään. Tiedän, että nyt sitten valtiovarainministeriölle on annettu tehtävä selvittää tämä kokonaisuus, paljonko tämä jo aloittaneitten alueitten osalta on. Ymmärrän tämän taloudellisen hankaluuden ja tilanteen tässä vaiheessa, mutta ei tässä [Puhemies koputtaa] tämä talo voi jättää kuntia ja näitä maakuntia yksin.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

17.16 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa puhemies! Kiitoksia edustaja Seppo Eskeliselälle erinomaisesta asian tarkasta kuvauksesta: tästä on Pohjois-Karjalan maakunnassa tulevalla hyvinvointialueella nimenomaan kysymys. Todellakin minä sain tietoa eräältä kuntajohtajalta, että olisi noin kolme kuntaa, jotka olisivat menossa konkurssiin. Jos se todella on kuusi kappaletta, niin eipä siinä paljon hymyilytä enää maakunnan kansanedustajaa.

Tästä on kyllä puhuttu. Olen omassa ryhmässäni omalta osaltani tästä asiasta kertonut aivan selvällä suomen kielellä, mihin tämä johtaa. Ministereitä on infottu, ja on annettu julkilausuma, on puhuttu julkisuudessa, on puhuttu eri tilaisuuksissa, vaan ei tunnu menevän perille. Onko viestini ollut epäselvä, vai onko ollut kuullunymmärtämisessä vaikeuksia? En tiedä, missä se vika on, eikä sitä tarvitse minun tietääkään. Mutta niin tai näin, syyllisiä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2022 vp

ei tässä nyt tarvitse etsiä, sillä ei ole mitään merkitystä. Vain sillä on, arvoisa puhemies, merkitystä, että tämä virhe oikaistaan.

Maaseudun ihmisen, olkoon se maaseudun ihminen ilomantsilainen tai asukoon Pyhäselässä taikka Lieksassa taikka Kesälahdella, pitää olla tasan tarkkaan tasa-arvoisessa asemassa henkilöön nähden, joka asuu Vaasassa taikka suuressa kaupungissa Porissa, jota edustaja Huru ansiokkaasti täällä edustaa. Näiden kyseisten henkilöiden pitää olla terveyspalvelujen saannin suhteen suurin piirtein tasa-arvoisessa asemassa. Täydelliseen tasa-arvoonhan emme pääse, sen me tiedämme, mutta tavoitteen pitää valtiolla olla, että kaikkia asukkaita kohdellaan tasavertaisesti.

En tiedä, mihin valiokuntiin tämä menee lausunnolle, mutta toivon mukaan myös perustuslakivaliokuntaan, jossa voidaan lausua siitä, voidaanko joku maakunta heittää huonommalle osalle ja pahimmillaan aiheuttaa sen, että siellä moni, moni kunta menee nurin, taloudellisesti joutuu kriisikunnaksi, ja sen jälkeen tiedetään, että kyyti on kylmää. Sehän ei suinkaan ollut sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen lähtökohta, päinvastoin piti parantaa näitä olosuhteita, että nämä kunnat ja alue voisivat paremmin.

Toivon, että tähän tulee muutos. Ja kun olen kuullut nämä puheenvuorot, niin uskon siihen vakaasti, että näin tulee tapahtumaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Essayah, olkaa hyvä.

17.18 Sari Essayah kd: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Minuakin tämä Pohjois-Karjalan tilanne harmittaa — tosin siellä Essote-, Eksote-maakunnat ovat samassa tilanteessa. Siun sote siis lähti aikaisin liikenteeseen ja on tehnyt monia asioita etunenässä, ja näitä maakuntia, joilla on tämä sairaanhoitopiiripohjainen järjestelmä, rangaistaan tässä. [Petri Huru: Juuri näin!] Se on ihan selvä, että heille tulee tämä palkkaharmonisaatio. Se kaatuu näille kunnille, ja tämä on kyllä minun mielestäni väärin. Kyllä tähän pitäisi löytää sellainen ratkaisu, jossa näitä alueita, jotka ovat aiemmin aloittaneet, kohdeltaisiin samalla tavalla kuin kaikkia muitakin, ja siinä mielessä toivoisin kyllä, että tähän tulisi selkeästi hallitukselta sitten esitys.

No, jos se vähän lohduttaa, niin eivät siellä Ohtaansalmen sillan toisellakaan puolella kaikki asiat ihan kunnossa ole, vaan meillä sitten Pohjois-Savon puolella taas on ihmetelty sitä, että tätä yliopistokerrointa ei saatu tässä yhteydessä tuotua esille. Tämähän oli asia, josta silloin, kun täällä talossa nämä lait hyväksyttiin, sanottiin, että kyllä yliopistorahoitus huomioidaan ja yliopistolliset sairaalat niissä sairaanhoitopiireissä, jotka nyt hyvinvointialueille siirtyvät — on aivan selvää, että siellä, missä on yliopistollinen sairaala, niin se opetus, se tutkimus, maksaa eri tavalla kuin sitten taas niissä sairaaloissa, joilla ei tätä statusta ja koulutusvelvollisuutta ole.

Nyt kuitenkin ei ole saatu esitystä aikaseksi, ja minun käsittääkseni syy on siinä, että tämä yliopistollisten hyvinvointialueitten rahoitus olisi otettu muilta pois. Elikkä se olisi ollut tällaista nollasummapeliä, ja sen tähden kaikki muut hyvinvointialueet vastustivat tiukasti ja antoivat lausumat ministeriölle, että missään nimessä tätä ei voi tällä tavalla viedä eteenpäin, ja kun ei löytynyt ratkaisua eikä löytynyt lisärahoitusta, niin ei sitten annettu kenellekään rahoitusta.

Tässä on nyt yksi sellainen kohta, joka myöskin aivan ehdottomasti on saatava ratkaistua, elikkä näille hyvinvointialueille, joissa on yliopistollinen sairaala, on saatava tämä rahoitus näiltä osin. Esimerkiksi tuolla Pohjois-Savossa on laskettu, että se on noin kaksi pro-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2022 vp

senttia tuon hyvinvointialueen rahoituksesta, joka tarvittaisiin lisää. Tässä vain täytyy patistaa edelleen hallitusta, eli ei voi olla näin, että hyvinvointialueet asetellaan vastakkain niin tässä asiassa kuin myöskin sitten tässä palkkaharmonisaatioasiassa. Näille kaikille on löydyttävä rahoitus, koska me tarvitsemme yliopistollista koulutusta tulevaisuudessa ja tarvitsemme yliopistoja, joilla on mahdollisuus yliopistollisessa sairaalassa tehtäviin harjoitteluihin ja koulutukseen, ja me tarvitsemme myöskin sitten joka alueella tasaveroiset mahdollisuudet tämän palkkaharmonisaation suhteen.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan, jolle sosiaali- ja terveysvaliokunnan on annettava lausunto.